

SUMMARY

ANALYSES OF OUN-URA ACTIVITY IN CONTEMPORARY UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY

Popovych O. (Uzhgorod)

The article offers overview of publications of contemporary ukrainian researchers in the field of history of Organization of Ukrainian Nationatists (OUN) and Ukrainian Rebellion Army (URA). Author familiarizes reader with approaches of famous ukrainian historiographers of 90-th to the understanding of activity of OUN-URA

ДОСЛІДЖЕННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ НА РУБЕЖІ 40 – 50-х рр. XX ст.: НОВІ ПІДХОДИ

ДОБОШ О. І. (Ужгород)

XX століття відійшло в історію, сучасна історична наука левову частку своїх досліджень віддає саме йому. Справедливо буде відмітити, що часто в суспільній свідомості, XX століття, асоціюється з колосальним і водночас жорстоким, довготривалим соціальним експериментом "будівництва соціалізму". Його різноваріаційне проникнення в Європу припадає на період 1940 - 1950-х років. Коли у країнах Центрально-Східної Європи "другий подих" отримав радянський режим, сформований на своїй "батьківщині" в 1920 - 1930-х роках. У зв'язку з цим виникає низка запитань: В чий інтересах було утвердження сталінського соціалізму в Європі? Як протікав цей процес? Якими методами та ідеями керувалися його поширювачі? Яку роль відіграв зовнішній фактор таких трансформацій в країнах регіону? Які наслідки даного соціального експерименту? Прагнучи знайти відповідь на ці та безліч інших запитань, ми звертаємось до історичних досліджень, наукових праць, переповнених оцінками, що впадають з однієї крайності в іншу.

Оцінка проблеми суспільно-політичного розвитку країн Центрально-Східної Європи, зокрема, Чехословаччини, що є предметом дослідження у статті, протягом останніх десятиліть змінюється

у залежності від ідейно-політичної орієнтації, об'єктивності оцінок та рівня професіоналізму дослідників. Значну роль відіграє джерельна база, яка останніми роками розширюється у зв'язку з відкриттям раніше утаємничених документів та фондів національних і зарубіжних архівів.

Основний документальний масив з питань суспільно-політичних перетворень у Чехословаччині 1940 - 1950-х років міститься у Центральному державному архіві Чеської Республіки (ЦДА ЧР). На початку 90-х років до його складу були передані раніше малодоступні дослідникам матеріали з архівів Компартії Чехословаччини. Фактично під попередньою назвою вони й надалі згруповані в ЦДА, наприклад, "Архів ЦК КПЧ", чи "Архів Інституту історії КПЧ".

Серед збірок документальних джерел компартійних архівів з проблем політичної боротьби в Чехословаччині за період 1938-1953 рр. на велику увагу заслуговують матеріали так званого Фонду К. Готвальда [1].

Провідні чеські та словацькі історики займаються дослідженням проблем повоєнного суспільно-політичного розвитку Чехословаччини на основі нових архівних матеріалів. Вагомими дослідженнями є роботи чеського вченого

Карела Каплана, присвячені формуванню тоталітаризму, політичним репресіям, цензурі в чехословацькому суспільстві [2]. Словацькі історики Міхал Барновскі, Ян Пешек [3], Душан Ковач [4] досліджують особливості розгортання подій на території Словаччини. Любомир Ліптак, разом з іншими словацькими вченими, видав працю з історії Словаччини, де по-новому осмислено також історію країни в ХХ ст. [5]. Сьогодні словацькій історіографії приходить долати наслідки обмеженості і замкнутості, зумовлені не тільки в комуністичний період, а і подальшими частими політичними переворотами. Із зміною політичного устрою офіційна політика змушувала історичну науку починати спочатку. Історіографія повинна була перебудувати історичну свідомість суспільства згідно політичних установок і цим самим створювати фундамент міфології даного державного режиму [6].

Значний здобуток у вивченні повоєнної історії Чехословаччини з нових методологічних позицій мають російські вчені. У Російській Федерації наприкінці ХХ ст. також відкрито чимало фондів центральних архівів: Архів Президента РФ (АП РФ), Архів зовнішньої політики РФ (російська аббревіатура -- АВП РФ), Російський державний архів соціально-політичної історії (рос. – РГАСПИ), Державний архів РФ (рос. – ГА РФ).

В основному на базі ознайомлення з фондами цих архівів сформований 2-томний збірник документів "Східна Європа в документах російських архівів 1944 - 1953 рр." [7]. Їх продовженням стала публікація документів про так званий "радянський фактор" у Східній Європі 1944- 1953 рр. [8].

Документальний збірник хрестоматійного характеру щодо історії встановлення тоталітаризму в повоєнних європейських державах опублікували й українські вчені [9].

Однією з найсерйозніших документальних публікацій є 2-томне видання "Східна Європа в документах російських

архівів 1944-1953 рр.". Це не просто зібрання джерел чи джерелознавче дослідження, тут до кожного документу подано докладні коментарі, що дає змогу зрозуміти бачення проблем очима дослідників. Зрозуміло, що всі документи по даній проблематиці колектив авторів не охопив, тому стає зрозумілим, які саме моменти висвітлюються як особливо важливі. Сама методика підбору засвідчує специфічність підходу російських науковців до маловивченої історії 40 -50-х рр. ХХ ст., на прикладі Чехословаччини.

Особливу групу документів складають матеріали фонду В.М. Молотова. Вони представлені записками Молотову від Зовнішньополітичної комісії ЦК ВКП(б), від його заступників по МЗС СРСР, від радянських послів в Східній Європі, інформацією керівників і радників МДБ СРСР про ситуацію в країнах регіону і зокрема в партійно-державному керівництві. Документи з фонду Молотова відкривають багато правди про роль національної партійно-державної еліти в організації репресій - одного з основних інструментів створення політичної системи радянського типу [10].

У публікації широко представлені матеріали, насамперед запису бесід радянських дипломатів із представниками національної партійно-державної номенклатури різного рангу, від перших осіб в державі до секретарів обласних партійних організацій; особисті інформаційні й аналітичні матеріали, підготовлені МЗС СРСР. До прикладу, можна навести щоденники таких діячів, як М.А. Силін, В.О. Зорін – повоєнних послів СРСР у Чехословаччині [11], П.Г. Кречотеня - Першого секретаря радянського посольства в Чехословаччині [12] та записки про внутрішньополітичну ситуацію в Празі кореспондента ТАРС В.С. Медова [13].

Окрему групу документів складають листи, звернення і запити до радянського керівництва, що надходили з країн Східної Європи від партійних лідерів і державних діячів всіх рівнів (листи А. За-

потоцького та В. Широкого до уряду СРСР)[14].

Публікується листування Й.В. Сталіна з лідерами компартії Чехословаччини [15]. Ці документи виступають як джерело вищого рангу, оскільки відбивають прямі контакти чехословацьких комуністичних лідерів з Москвою. Вони дозволяють простежити особисту участь радянського керівництва у внутрішньополітичному житті країн регіону і відверту зацікавленість їхньої національної партійної еліти в цій участі.

Даний збірник документів дає можливість дослідникам на основі вперше введених до наукового кола документів зайнятися вивченням кардинальних проблем історії утвердження сталінізму у Східній Європі і дослідити створення ідейно-політичних передумов оформлення радянського блоку.

Серед цих проблем упорядники видання на перше місце висувують наступні:

- злам реформаторських тенденцій і придушення національно-орієнтованих угруповань у комуністичному русі країни в ім'я твердження радянської моделі суспільного розвитку;

- складання системи радянських радників як інструменту впливу і контролю радянського керівництва за спрямуванням суспільного розвитку Чехословаччини, механізми взаємодії радників і національної номенклатури;

- політичні репресії кінця 40-х -- початку 50-х рр. всередині правлячої еліти, придушення усіх форм опозиційності, боротьби за особисту владу і монополію контактів з Москвою;

- взаємодія радянського керівництва і національних партійних і силових структур у керуванні репресіями;

- придушення ідейного різноманіття духовного життя;

- СРСР і офіційна комуністична ідеологія як єдині джерела забезпечення інформаційних потреб суспільства;

- інформаційна ізоляція країн регіону і методи її забезпечення [16].

Дійсно важливим є те, що розсекречені матеріали дозволяють виявити характер та інтенсивність дії зовнішнього фактору, насамперед радянського, на хід і результати політичної боротьби у регіоні, показати методи, за допомогою яких радянська партійно-політична еліта забезпечувала той напрямок розвитку Східної Європи, який відповідав би національно-державним інтересам СРСР. Це стверджують самі автори-упорядники першого видання Т.В. Волокітіна, Г.П. Мурашко, А.Ф. Носкова [17]. Пізніше вони дещо переосмислюють свої висновки, у яких явно помітним є "відбілювання" зовнішньої політики Й. Сталіна [18]. Проте своєї ролі та значення нові розсекречені та опубліковані документи не втрачають, а навпаки сприяють появі нових досліджень, оцінок та гострих дискусій.

Радянська історіографія виправдовувала доцільність дій комуністичних та робітничих партій, їй на зміну прийшла комплексна переоцінка історії східноєвропейських держав, проте вважати її сто відсотковою об'єктивністю не доцільно.

У марксистсько-ленінській історичній науці період 1948-1953 рр. розглядався як тріумфальний наступ соціалізму, час становлення братерської радянської допомоги у міжнародних відносинах "нового типу". Така позиція зумовлювалася, з одного боку, ідеолого-політичним завданням, з іншого, - доступністю для дослідників тільки офіційних, відкритих партійних документів, що змушувало багатьох йти від вивчення "незручних" проблем режиму [19].

На рубежі 1980 - 1990-х років могутні суспільно-політичні зрушення, що привели до краху комуністичних режимів у Європі, зумовили відхід у історичній науці від суто прикладної, кон'юнктурної ролі історичних досліджень. Виникла нова історико-політична ситуація, усунуто ідеологічну цензуру в науці, що позначилося на характері й професійному рівні

історичних досліджень. Монографії і збірники статей, які вийшли в 1991-1995 р. у Росії, вже якісно відрізнялися від усього написаного в радянський час періоду "будівництва соціалізму", відбивши перегляд цінностей вченими, що мінялися разом з епохою [20]. Сьогодні ці роботи оцінюються як перехідні, у них чітко відбився пошук нових методологічних підходів.

Зміна політичної реальності в Росії супроводжувалася шквалом критики радянського минулого і наростанням нової хвилі політизації і міфологізації у історичній науці.

Щодо проблеми формування політичного режиму радянського типу у Чехословаччині в 1949-1953 роках, у новому ракурсі розглядається роль і масштаби впливу вищого радянського керівництва на внутрішні суспільні процеси і глибину копіювання радянського досвіду, критично переосмислюється те, що було раніше написане у марксистській історіографії.

Зникла монополія марксизму-ленінізму в офіційній історіографії. При плюралізмі наукових поглядів у сучасних історіографіях колишніх соціалістичних країн і множинності політичних орієнтацій авторів, в деяких країнах збережені умовні ліві напрями в науці.

І в ряді східноєвропейських країн на початку 1990-х років виникли наукові установи – Інститут сучасної історії у Празі, Інститут політичних досліджень у Варшаві, Інститут проблем тоталітаризму у Бухаресті, Інститут історії 1956 р. у Будапешті, головною метою яких було на принципово новій документальній основі дати інтерпретацію післявоєнної історії країн Східної Європи, альтернативну марксистсько-ленінській історіографії. В Росії провідну роль у вивченні східноєвропейської історії другої половини 1940-х - початку 1950-х рр. відіграє Інститут слов'янознавства і балканістики Російської Академії наук. Відділ сучасної історії вищезгаданого інституту в останні

роки займається проблемою розвитку влади і суспільства у східноєвропейських країнах радянського типу [21].

Історіографічна ситуація, що склалася, свідчить про те, що в даний час на новій документальній основі проходить переоцінка 40-літньої історії "соціалістичного етапу" в Чехословаччині та Центрально-Східноєвропейському регіоні взагалі.

На базі накопичених знань, вводу в науковий обіг нових архівних джерел та наростання масиву конкретно-історичних публікацій формуються принципово нові погляди та оцінки подій у країнах Центрально-Східної Європи 40 - 50-х років ХХ ст. Публікуються солідні дослідження узагальнюючого характеру, де переосмислюється новітня історія країн в загальноєвропейському, світовому, цивілізаційному контексті [22].

Історичні процеси в Чехословаччині в 1940-1950-х роках, а конкретніше, формування нового механізму влади з інформаційною блокадою, масовими репресіями та політичними судовими процесами, що здійснювались не без прямого втручання радянського керівництва, дослідженні та проаналізовані в ряді наукових історичних праць Ю. Новопашина [23], Л. Гібіанського [24], В. Мар'їної [25], Р. Пихої [26], А. Стикаліна [27], О. Гордієвського, К. Ендрю [28] та інших дослідників.

Впродовж останніх років проблемам формування „радянського блоку” і суспільно-політичним процесам у повоєнних державах Східної Європи присвячені опубліковані нові колективні дослідження. З-поміж них на особливу увагу заслуговують: „Тоталітаризм: Історичний досвід Східної Європи „Демократичне інтермецо” з комуністичним фіналом. 1944-1948.”, написано у стилі збірника статей [29], тритомник „Центрально-Східна Європа в другій половині ХХ ст.” [30], та „Москва і Східна Європа. Становлення політичних

режимів радянського типу (1949-1953): Нариси історії" [31].

Над вищезгаданими дослідницькими проектами працювали вчені провідних закладів ІСБ РАН та ІМПЕД РАН.

Автори ґрунтовного систематизованого дослідження, „Москва і Східна Європа. Становлення політичних режимів радянського типу (1949-1953): Нариси історії" Т.В. Волокітіна, Г.П. Мурашко, А.Ф. Носкова, Т.А. Покивайлова зосереджують свою увагу перш за все на формуванні нового правлячого механізму і того „інструментарію", з допомогою якого воно стверджувало своє панування. В праці через призму відносин національної еліти з Москвою розглядаються наступні питання: оформлення системи державної влади; стан кадрів і формування партійно-державної номенклатури; монополізація інформації і спроби встановлення інформаційної блокади регіону; внутріпартійні політичні репресії як "інструмент" другої "більшовизації" компартій і впровадження принципу вождизму; політичні репресії як один із засобів придушення інакомислення, попередження опозиції і досягнення цивільної згоди; інститут радянських радників і його роль у становленні державно-політичних структур. Автори усвідомлюють те, що даний перелік проблем далеко не вичерпує історії становлення сталінізму у Східній Європі.

Авторський колектив розглядає дану роботу як логічне продовження монографії „Народна демократія: Міф або реальність?: (Суспільно-політичні процеси в Східній Європі в 1944-1948 рр.)" [32], де було запропоноване нове розуміння народної демократії як перехідного поліваріантного періоду, що завершився в 1948 році утвердженням монопольної влади компартії [33].

Акцентується увага саме на 1948 році, коли починається інтенсивно здійснюватися трансформація всіх сторін суспільного життя у відповідності із сталінською доктриною побудови

соціалізму, та 1953 році, пов'язаному зі смертю харизматичного лідера, та появою можливостей поступового відходу від догматичних постулатів.

Провідні історики Росії намагаються досить об'єктивно визначити причини, які призвели до встановлення комуністичної диктатури та значення СРСР в регіоні, проте як підмічено у статті "Сучасні російські концепції періодизації історії Центрально-Східної Європи другої половини ХХ століття" дослідника І.І. Вовканича, публікації деяких російських вчених певним чином спрямовані на часткову реабілітацію радянської політики в регіоні; частина представників сучасної російської історичної науки прагне дещо підретушувати дії сталінського режиму, спрямовані на "комунізацію" і "совєтизацію" повоєнної Центрально-Східної Європи [34]. В ряді своїх наукових публікацій І.І. Вовканич дає оцінку концептуальним підходам представників російської історичної науки у відборі, вивченні та аналізі документального фактажу, звертає увагу на розходження поглядів російських дослідників щодо вирішальності "радянського фактору" і взагалі зовнішнього впливу на розвиток суспільно-політичних подій у Чехословаччині [35]. Здебільшого науковий доробок згаданого вченого це глибоке вивчення суспільно-політичних перетворень у Чехословаччині в перші роки після завершення Другої світової війни [36], проте він нерідко торкається проблем новітньої історії Чехословаччини та Центрально-Східного регіону охоплюючи сьогодення [37].

Кардинальна переоцінка подій, що здавалися вже давно вивченими та загальновідомими, штовхає на роздуми про те, що будь-який аналіз історичного минулого в певній мірі залежить від реальної суспільно-політичної ситуації, в якій опинився дослідник. Хоча науковець не є сучасником досліджуваного предмету історії і нововиявлену джерельну базу трактує у суб'єктивному розумінні, однак

масив документів, що в останні роки став доступний майже всім, дає більше шансів на високоякісну обробку фактичного матеріалу звільнену від політичної завуальованості та непрофесіоналізму. Сучасна зарубіжна та вітчизняна історична наука, що займається вивченням проблем суспільно-політичних процесів в Центрально-Східній Європі,

звичайно, представлена у значно ширшому об'ємі від проаналізованого у статті масиву публікацій. Наявність чималого серйозного наукового доробку з новими підходами, поглядами та переоцінками, сьогодні, безперечно, викликає інтерес і переконання у потребі подальшого вивчення проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Státní ústřední archiv. - Archiv UV KSC. - F. 100/24.
2. Kaplan K. Příprava Ústavy CSR v letech 1946-1948. - Pr.:USD AV CR, 1993; Kaplan K. Cenzura 1945-1953 // O censure v Československu v letech 1945-1956. USD. AC CR. - Sv. 22 - Praha, 1994.
3. Pesek Jan. Statna bezpecnost na Slovensku 1948-1953. - Bratislava, 1996; Pesek J. Odvrátena tvar totalitu: Politické perzekuce na Slovensku v rokoch 1948-1953. - Bratislava, 1999; Pesek Jan, Barnovský Michal. Statna moc a cirkvi na Slovensku 1948-1953. - Bratislava, 1997.
4. Dusan Kovac. Dejiny Slovenska. - Bratislava, 1998.
5. История Словакии / Пер. со словац. - М., 2003.
6. Маннова Елена. Предисловие// История Словакии / Пер. со словац. - М., 2003.
7. Восточная Европа в документах российских архивов. 1944-1953 гг. - Т. I: 1944-1948 гг. - М. - Новосибирск, 1997; Восточная Европа в документах российских архивов. 1944-1953 гг. - Т. II: 1949-1953 гг. - М.-Новосибирск, 1998.
8. Советский фактор в Восточной Европе. 1944-1953 гг.: Документы. В 2-х тт. / Отв. ред. Т.В. Волокитина. - Т.1: 1944-1948 гг. - М.: Росс. полит. энцикл, 1999.
9. Постолювський Р.М., Пугач Є.П., Страшнюк С.Ю. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944-1953 рр.) // Хрестоматія для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України. - Харків: Бізнес-Інформ, 2000.
10. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф. Введение // Восточная Европа в документах российских архивов 1944-1953 гг. - Т.2: 1949-1953 гг. - М., 1998. - С. 4.
11. Восточная Европа в документах российских архивов 1944-1953 гг. - Т.2: 1949-1953 гг. - С. 168-170, 327-331.
12. Там само. - С. 283, 446, 601-603, 649-654, 731, 864.
13. Там само. - С. 107.
14. Там само. - С. 688.
15. Там само. - С. 580, 621-624.
16. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф. Введение // Восточная Европа в документах российских архивов 1944-1953 гг. - Т.2: 1949-1953 гг. - С. 5-6.
17. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф. Введение // Восточная Европа в документах российских архивов 1944-1953 гг. - Т.1: 1944-1948 гг. - М., 1997.
18. Вовканич І.І. Нові публікації документів щодо зовнішніх чинників "Антидемократичного транзиту" в Чехословаччині й інших країнах Східної Європи (1945-1948 рр.)//Carpatica - Карпатика. Вип.9: Науково - педагогічна діяльність та літературна творчість Федора Потушняка (до 90-річчя від дня народження). - Ужгород, 2001.- С. 168.
19. Бутенко А.П. Об этапах социалистического строительства. - М., 1976; Орлик И.И. Политика западных держав в отношении восточноевропейских социалистических стран. - М., 1979; Орлик И.И. Империалистические державы и Восточная Европа (1945-1965 гг.). - М., 1968; СССР и страны народной демократии: становление отношений дружбы и сотрудничества. - М., 1985.
20. Восточно-Европейский социализм: Становление режима, попытки его модификации, причины краха. - М., 1992.
21. Волокитина Т.В., Марьина В.В., Новопашин Ю.С. Восточноевропейская история - от начала второй мировой войны до современности // Институт славяноведения и балканистики. 50 лет. - М., 1996.
22. Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года: В 2 - х кн. /Пер. с англ.- М.: Международные отношения, 2000. - Кн. 1 - 592 с.; Кн. 2. - 464 с.
23. Новопашин Ю.С. Академическое обществоведение под перекрестным огнем // Славяноведение. - 1997. - № 4. - С. 33-35.
24. Гибианский Л.Я. СССР, Восточная Европа и формирование советского блока// Тоталитаризм: исторический опыт Восточной Европы. "Демократическое интермеццо " с коммунистическим финалом. 1944 - 1948. - М., 2002. - С.16-38.

25. Марьина В.В. 1944-1945 годы: ждали ли русских в Восточной Европе? // Славяноведение. - 1999. - №1. - С. 60-75; Марьина В.В. Чехословацкая, чешская и словацкая историография до и после "бархатной революции" 1989 г. // ННИ. - 2002. - №1. - С. 58 - 77.
26. Пихоя Р.Г. Советский Союз: история власти. 1945 - 1991. - М., 1998.
27. Стыкалин А.С. Политика сталинского режима по формированию общественного мнения за рубежом (вторая половина 1940-х годов) // Авторитарные режимы в Центральной и Восточной Европе. - М., 1999.
28. Гордиевский О., Эндрю К. КГБ. Разведывательные операции от Ленина до Горбачева. - М., ЗАО Изд-во Центрполиграф, 2000. - 666 с.
29. Тоталитаризм: исторический опыт Восточной Европы. "Демократическое интермеццо" с коммунистическим финалом. 1944 - 1948. - М.: Наука, 2002. - 222 с.
30. Центрально-Восточная Европа во второй половине XX века: В 3-х т. - Т.1: Становление "реального социализма" (1945-1965 гг.). - М.: Наука, 2000. - 488 с.
31. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф., Покивайлова Т.А. Москва и Восточная Европа. Становление политических режимов советского типа (1949-1953): Очерки истории. - М.: РОСПЭН, 2002. - 686 с.
32. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф. Народная демократия: миф или реальность?: Общественно-политические процессы в Восточной Европе 1944-1948 гг. - М.: Наука, 1993. - 342 с.
33. Волокитина Т.В., Мурашко Г.П., Носкова А.Ф., Покивайлова Т.А. Москва и Восточная Европа: Становление политических режимов советского типа (1949-1953): Очерки истории. - С. 3-6.
34. Вовканич І.І. Сучасні російські концепції періодизації історії Центрально-Східної Європи 2 пол. XX ст.// Carpatica - Карпатика. Вип.22:Проблеми історії, політології, етнології та літературознавства. - Ужгород, 2003. - С. 108-122.
35. Вовканич І.І. Сучасна російська історіографія про еволюцію Чехословаччини від демократії до диктатури // Науковий вісник УжДУ. Серія Історія. - Вип. 3. - Ужгород, 1999. - С. 96.
36. Вовканич І.І. Чехословаччина в 1945-1948 рр: Нарис історії перехідного періоду. - Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2000. - 352 с.
37. Вовканич І.І. Методологія порівняльного аналізу перехідних періодів історії країн Центрально-Східної Європи 2 пол. XX ст.// Carpatica - Карпатика. Вип.10. - Ужгород, 2001. - С. 161-169.

РЕЗЮМЕ

НОВЫЕ ПОДХОДЫ В ИЗУЧЕНИИ ПРОБЛЕМ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЧЕХОСЛОВАКИИ НА РУБЕЖЕ 40-50-х гг. XX ст.

Добош О. И. (Ужгород)

В статье автор анализирует основные аспекты документальной и историографической новизны в проблемах общественно-политического развития Чехословакии в 40-50-е гг. XX ст. Основная цель публикации – показать, какую роль в комплексном анализе играет массовое рассекречивание документов, открытие новых фондов и архивов. А так же как их появление влияет на зарубежную и отечественную историческую науку.

ZUSAMMENFASSUNG

NEUE HERANTRETENS IN DEN ERLERNEN PROBLEMEN DIE GESELLSCHAFTLICH-POLITISCHEN ENTWICKLUNG DER TSCHECHOSLOWAKEI IN 40-50 JAHREN XX jhs.

Dobosch O. (Užhorod)

In diesem Artikel werden die Hauptaspekte der dokumentarischen und geschichtlicher Neuheit über die gesellschaftlich-politischen Entwicklung der Tschechoslowakei in 40-50 Jahren XX jhs. analysiert. Der Autor bemüht sich darzustellen, welche Rolle in der Komplexanalyse der Handlungen sowohl die Eröffnung der neuen Fonds und Archive als auch der Prozess spielt, nach dem die Dokumente nicht mehr vertraulich behandelt werden. Es wird untersucht, wie das Entstehen der Fonds und Archive die ausländische und einheimische geschichtliche Wissenschaft beeinflusst.